

STOCKHOLM SLAVIC PAPERS

— 28 —

ELISABETH LÖFSTRAND,
ALEXANDER PERESWETOFF-MORATH,
EWA TEODOROWICZ-HELLMAN (*red.*)

SLAVICA
ANTIQUA
et
HODIERNA
Ě

En hyllningsskrift till
PER AMBROSIANI

Stockholm 2019

STOCKHOLMS UNIVERSITET
INSTITUTIONEN FÖR SLAVISKA OCH BALTISKA SPRÅK,
FINSKA, NEDERLÄNDSKA OCH TYSKA

Elisabeth Löfstrand, Alexander Pereswetoff-Morath
& Ewa Teodorowicz-Hellman (red.): *Slavica antiqua
et hodierna: En hyllningskrift till Per Ambrosiani*
(Stockholm Slavic Papers · 28). Stockholm 2019.
xxiv + 323 sidor.

Stockholms
universitet

© Författarna 2019

SATS OCH GRAFISK FORMGIVNING

Alexander Pereswetoff-Morath

OMSLAG

Åke Zimmermann Bjersby

TRYCK

Universitetsservice US AB

FOTOGRAFI PÅ SMUTSTITELNS BAKSIDA

Inga Nyman Ambrosiani

ISSN 0347-7002

ISBN 978-91-519-3591-1 (tryck); 978-91-519-3607-9 (pdf)

INNEHÅLL

<i>Tabula gratulatoria</i>	vii
Per Ambrosianis publicerade skrifter (1983–2019)	xi
Förord	xxiii
ETNONYMI OCH TOPONYMI	1
JUSSI NUORLUOTO Bemerkungen zu altruss. <i>murom(a)</i>	3
SVANTE STRANDBERG Flodnamnet <i>Havel</i> och <i>Hävla</i> i Östergötland	11
АДРИАН СЕЛИН Боярин Василий Казимир и топонимика Северо-Запада Новгородской земли конца XVI века	19
MARTINA BJÖRKLUND Toponymer i Finland enligt Peter I år 1713	31
MATS WAHLBERG <i>Nogård, Musko</i> och <i>Sibirien</i> Ryska ortnamn i Sverige	45
RYSKAN OCH RYSKA HANDLINGAR I DET SVENSKA RIKET	61
ELISABETH LÖFSTRAND »Мы уж в осаде три недели а по городу бьют крепко из наряду...» Fem privatbrev från det belägrade Smolensk	63
ALEXANDER PERESWETOFF-MORATH Ulwichius' lista och rösterna från Caporie län Nya källor om ingriska, votiska och ryska i svenska Ingermanland	79
THOMAS ROSÉN Ryskans ställning i Sverige under 1700-talet	107
SLAVISK SPRÅKVETENSKAP	125
NADEZJDA ZORIKHINA NILSSON Temporal Relations and Cognition The Swedish Conjunction <i>innan</i> and its Russian Equivalents	127
ANN-CHARLOTTE GUTSJÖ Samverkan mellan de maskulina <i>o-</i> , <i>jo-</i> , <i>ï-</i> och <i>ÿ-</i> deklinationer i fornkyrkoslaviska	141
ÖVERSÄTTNINGS- OCH TOLKNINGSSTUDIER	153
ВАДИМ КАЗАНСКИЙ «На облаке сижу я и пою» О переводах Эдит Сёдергран на русский язык	155

SUSANNA WITT	
En måitre reviderar sin meter	167
Georgij Šengeljs femfotade experiment med Byrons <i>Don Juan</i>	
ELENA RASSOKHINA	
The Language of Alchemy	179
Translating Alchemical Metaphors of Shakespeare's Sonnets into Russian	
LARS KLEBERG	
Översättningskritik och språkdräkt	199
TORA HEDIN	
Artighetsmarkörer i tjeckiska och svenska	213
En kontrastiv studie	
IRENE ELMEROT	
Äta tårta bör man ...	223
En studie av de sällsamma modalverben 'böra' och 'töra' och deras översättning till tjeckiska	
BIRGITTA ENGLUND DIMITROVA	
»Jag tror den kommer från himlen.»	235
En fallstudie av kognitiv belastning i TV-tolkning	
NABOKOVIANA	251
JULIE HANSEN	
Strangers Shipwrecked in a Strange Language	253
Nabokov's Mademoiselle O and Pnin	
АЛЕКСЕЙ СЕМЕНЕНКО	
К вопросу о рассказчике в «Приглашении на казнь» Набокова	267
SLAVISKA KULTUR- OCH CIVILISATIONSSSTUDIER	275
EWA TEODOROWICZ-HELLMAN	
Simeon Polockis polska boksamling	277
MAGNUS LJUNGGREN	
Ivan Il'in visits Freud	285
PER-ARNE BODIN	
On grammar and love	291
'Ja tebe ljublju' and 'Ich liebe dir'	
FABIAN LINDE	
Civilisationsbegreppet i den ryske presidentens tal	303
En begreppshistorisk studie	
<i>Författare</i>	321

Äta tårta bör man ...

En studie av de sällsamma modalverben 'böra' och 'töra' och deras översättning till tjeckiska

IRENE ELMEROT

Stockholms universitet

irene.elmerot@slav.su.se

ABSTRACT: The Swedish modal verbs *böra* and *töra* are very often lost in translation. This is an overview of 100 years of translations of these verbs in fictional texts from Swedish to Czech, using InterCorp version 11 from the Czech National Corpus in comparison with dictionaries from the 20th and 21st centuries as well as some findings from selected Swedish Korp corpora. When comparing the corpus results with some of the larger, and a few smaller, dictionaries, it becomes clear why any new Swedish–Czech dictionary would need to take corpus findings into account. A brief comparison between fiction and non-fiction also shows that especially the verb *töra* is used more often in e.g. instructional and administrative text types, which leaves room for improvement both in research and in lexicography.

KEYWORDS: *Czech language, Swedish language, contrastive linguistics, translation, modal verbs, to eat cake*

O. INLEDNING

NÄR NÅGON HAR FÖDELSEDAG, bör vi fira med att äta tårta. Detta torde alla känna till, åtminstone i de länder där vi äter tårta till födelsedagar. Men om vi ska översätta det här fenomenet, och få in modalverben på rätt sätt, hur gör vi då? Denna studie ska visa på hur de svenska modalverben 'böra' och 'töra' har översatts till tjeckiska i skönlitteratur under de senaste 100 åren, med utgångspunkt i det material som finns i den tjeckiska nationalkorpusen, ČNK (Český Národní Korpus). En del av denna nationalkorpus kallas InterCorp och utgörs av parallellöversättningar som är länkade mellan de olika språken, vilket innebär att den som söker efter ett ord eller uttryck på svenska kan få reda på hur det uttrycks i den tjeckiska översättningen

(eller översättningarna, i vissa fall) på motsvarande ställe i boken. Svensk, översatt litteratur representeras med verk från 1906 och framåt som tillsammans har 6 595 104 så kallade token (Cinková, John & Vavřín 2017), det vill säga ordformer eller andra teckenkombinationer som räknas tillsammans (allt från benämningar som x2000 till emotikoner som ;) men mest vanliga ordformer). Men vi får börja med att se vad ordböckerna säger om dessa verb.

1.0 ORDBOKSÖVERSÄTTNING AV 'BÖRA' OCH 'TÖRA'

Den senaste större svensk-tjeckiska ordboken i fysisk form var *Norstedts tjeckiska ordbok* (Hlavičková & Svatošová 2005), men efter snart 15 år kan den inte längre sägas vara samtida. På internet, där många idag letar även efter ord, publiceras en mer uppdaterad tjeckisk-svensk ordbok (Lingea s.r.o. 2018) som dock inte är lika omfattande. Det gör att svenska ordsökare än idag ibland går till den ordbok som publicerades 1966 (Koževniková 1966) eller möjligen någon av alla dem som har givits ut i Tjeckien sedan dess, exempelvis den av Svatošová (1998), som är mer lätthanterliga.

En ordbokssökning på de aktuella verben ger följande resultat:

- 'böra' = *musit, mít (něco dělat)*; 'man bör', 'det bör' = *je třeba, mělo¹ by se* (Koževniková 1966, 160)
- 'böra' = *muset, mít povinnost*; 'du bör komma snart' = *měl bys přijít brzy* (Hlavičková & Svatošová 2005)
- 'böra' = *mít (udělat co)* (Lingea s.r.o. 2018)
- ♦ 'töra' → 'tör' (*modální sloveso vyjadřující možnost, pravděpodobnost n. prosbu* ['modalverb som uttrycker möjlighet, sannolikhet eller vädjan']); 'han torde vara här när som helst' = *může tu být každou chvíli* (Koževniková 1966, 631).
- ♦ 'töra' (se 'torde') (*modální sloveso vyjadřující možnost, pravděpodobnost, prosbu* ['modalverb som uttrycker möjlighet, sannolikhet, vädjan']); 'det torde inte dröja länge' = *nemělo by to dlouho trvat* (Svatošová 1998).

Här noterar vi direkt att verbet 'töra' saknas både i Norstedts ordbok och i den internetbaserade ordboken, men återfinns hos Svatošová (1998), dock med en annan konstruktion – konditionalis/konjunktiv – som exempel än

¹ Verbet *mít* har dåtidsparticip, L-particip, på *měl*-

hos Koževniková (1966). Tjeckiska svenskstudenter torde således få problem så fort de ska läsa något, eller se en film, där detta verb förekommer – om de inte vill gå till fysiska ordböcker, eller inte har tillgång till dem som givits ut i Tjeck(oslovak)ien. Istället bör de då leta i nationalkorpusens parallell-översättningar.

1.1 Vad torde forskarna säga?

Det kryllar inte av forskning på dessa svenska modalverb i översättning, än mindre med korpuslingvistiska metoder. Denna studie vill därför visa på vad som går att göra med parallella korpusar av det slag som används här. Det finns en avhandling om svenska modalverb i historiskt perspektiv (Lagervall 2014), där båda dessa verb beskrivs bland annat som »modala men inte preterito-presentiska» (a.a., 2). Lagervall konstaterar också att såväl 'tor' som 'torde' sällan finns med i grammatiska beskrivningar från 1971 och framåt (a.a., 16). Hon redovisar även etymologiska diskussioner om ursprunget till 'töra' (a.a., 60, 72, 333).

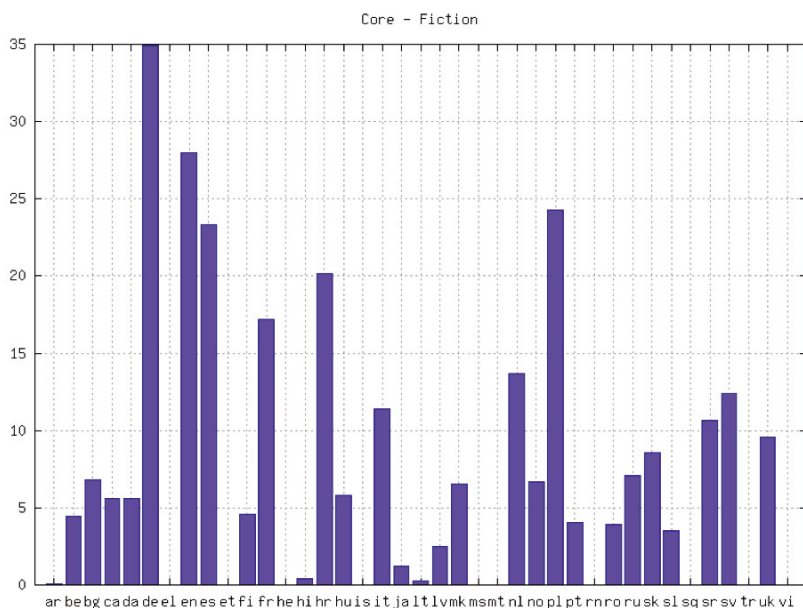
Anu Laanemets och Helena Mihkelson presenterade vid konferensen »Svenskans beskrivning 35» sin forskning om verbet 'böra' och dess estniska översättningsekvivalenter (Laanemets & Mihkelson 2016), men detta publicerades aldrig på svenska, och artikeln de har skrivit är på estniska. De jämför främst skillnaden mellan presens och preteritum av detta verb i översättning, och konstaterar att skillnaden mellan 'bör', som främst förekommer i instruktioner av olika slag, och 'borde', som har en bredare semantik, inte alltid förmedlas i de estniska översättningarna. De konstaterar vidare att fraser med 'borde' oftare översätts med konditionalis av huvud verbet på estniska, medan fraser med 'bör' oftare, men långt ifrån alltid, bevarar indikativ. Tjeckiskan har en konditional form, som bildas med särskilda former av verbet *být* (»vara») och *l*-participet (Tahal 2010, 163; Naughton 2005, 152 – dock kallad konjunktiv i Nilsson 2001, 87). Denna form används dock sällan i översättningarna, som vi ska se.

2.0 ÖVERSÄTTNINGAR FRÅN SVENSKA TILL TJECKISKA UNDER 100 ÅR

2.1 Skönlitteratur i InterCorp

Som material till denna undersökning har jag valt de översättningar som finns i det som kallas denna korpus' kärna, det vill säga de skönlitterära texterna i InterCorp version 11 – svenska (Cinková, John & Vavřín 2018). Denna kärna innehåller 12 396 000 svenska graford – ord mellan blanksteg

– som har annoterats med hjälp från svenska Språkbanken vid Göteborgs universitet (Český Národní Korpus 2018). Annoteringen – det vill säga uppmärkningen med vilken ordklass varje graford tillhör, vem som har översatt en viss text och vilket år översättningen gavs ut i Tjeckien – bidrar till att det går lätt att söka efter till exempel en särskild ordklass, när inte något specifikt ord eller uttryck behövs, men även efter texter som ursprungligen är skrivna på svenska. Som syns i **TABELL 1** ligger svenska (förkortat »sv», ganska långt åt höger) kvantitativt bra till, på ungefär samma nivå som italienska och nederländska, även om det inte är lika välrepresenterat som polska eller kroatiska, för att inte nämna större språk som engelska, tyska, franska och spanska.

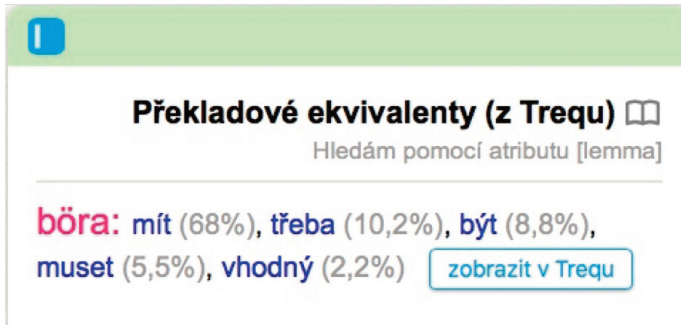

TABELL 1. Antal tusen ord per språk i InterCorpus »kärna» av översatt skönlitteratur

Här valde jag att enbart få träffar från svensk originaltext som har översatts till tjeckiska, för att inte den tjeckiska översättningen ska vara gjord från exempelvis engelska eller tyska, utan alltid vara direkta tolkningar av 'böra' eller 'töra'. Då består materialet av 8 608 491 ordformer, vilket fortfarande är en ansenlig mängd och bör kunna anses någorlunda representativ för skönlitterära översättningar av dessa verb från svenska till tjeckiska efter 1900. I träffarna återfanns dock även information från Svenska ambassaden i Tjeckien, vilken sorterades ut före analysen nedan. För den som nu bara vill få en översättning av verbet, kan den lilla ruta som dyker upp bredvid träffarna vara till nytta. Här visas ett utdrag ur applikationen Treq

(<http://trek.korpus.cz>), som jämför länkade översättningar och ger förslag. Det fiffiga med denna applikation är att användaren får en procentsats att förhålla sig till, som visas i FIGUR 1. Verbet *mít* förekommer alltså i 68 procent av de översatta fallen, men fyra andra alternativ finns, varav två är verb och två tillhör andra ordklasser. Dessa förslag bör alltså tas med en nypa salt och försiktighet innan de används av den som inte behärskar båda språk till fullo.

FIGUR 1. Förslag till översättningar av 'böra' vid sökning i svensk originaltext

2.2 Beskrivande sökningsstatistik

Det framgår tydligt att verbet 'böra' är vanligare; verbet 'töra' förekommer en femtedel så många gånger, utspritt på hela korpusen InterCorp version 11, och i nästan en tiondel så få texter. Det är givetvis därför som det sistnämnda ordet inte finns med i ordböckerna från Norstedts eller Lingea. Nedanstående siffror gäller lemmat, det vill säga ordet oavsett vilken böjningsform det har i texten. Vi kan även se hur utspridda orden är, genom det som kallas ARF och står för *average reduced frequency*. Det är en siffra på i hur många »kluster» eller tydliga textdelar, ett lemma finns, det vill säga om det är extremt vanligt i några få texter eller förekommer mer utspritt. En ARF på drygt 1 betyder alltså att det finns i en enda del av korpusen, medan en ARF på drygt 16 betyder att det finns i 16 delar (Savický & Hlaváčová 2002). För i.p.m. – *instances per million* – se även AVSNITT 3.

'böra': i.p.m.: 48,77 (ARF: 149,94)

'töra': i.p.m.: 9,53 (ARF: 16,24)

Som en jämförelse kan nämnas att modalverbet 'kunna' med samma sökförutsättningar har en i.p.m på 4902,42 och en ARF på 1364,26. Här bör även noteras att 'töra' inte ger mer än en enda träff när det skrivs in i sin infinitivform. Verbet behöver skrivas in i böjd form, 'torde', men sökningen

ställas in i korpusen på »lemma» – ordet i alla sina former – för att få fram alla former i korpusen. Detta beror på hur de som granskat svenskan och annoterat den har valt att göra.

2.3 Olika lösningar i översättningarna

2.3.1. böra

Den vanligaste formen av detta verb är preteritumformen 'borde'. Nedanstående exempel visar att variationen är ganska stor i översättning, även inom en och samma bok. Exempelen nedan kommer i kronologisk ordning utifrån när originalet gavs ut. Översättningarna av verben (inbegripet deras subjekt) till tjeckiska är understruken här:

Pipi Dlouhá punčocha av Astrid Lindgren (översatt 2010 av Dagmar Hartlová & Josef Vohryzek):

Bengt hade hoppats att hon skulle bli arg eller börja gråta,
åtminstone borde hon se rädd ut.

Bengt čekal, že se dá vzteky do pláče nebo že alespoň bude vypadat vystrašeně.

... de kom överens om, att egentligen borde man inte ha några
hembiträden.

... hodly se, že by se nejraději obešly bez nich.

Podivuhodná cesta Nilse Holgerssona Švédskem av Selma Lagerlöf
(översatt 1957 av Dagmar Chvojková-Pallasová):

... så formade, att de borde kunna glida genom vattnet liksom fiskar.

... utvářené tak, aby mohly klouzat vodou jako ryby.

... om det någonsin hade funnits troll, som hade blivit förbytta till sten,
så borde de se ut på det sättet.

... jestli trollové někdy zkameněli, vyhlíželi jistě právě takhle.

Bouře se přihnala z ráje av Johannes Anyuru (översatt 2014 av Irena Kunovská):

229

Om du har blivit nedskjuten över fiendeland bör du aldrig fråga ett barn om hjälp ...

Kdyby tě sestřelili v nepřátelské zemi, nesmíš nikdy prosit o pomoc dítě ...

och, förvånansvärt nog eftersom det syftar på ovanstående mening:

Han vet att grekerna sa att man aldrig bör tala med barn om man är på flykt ...

Ví, že je Řekové učili, že se člověk na útěku nikdy nemá pouštět do řeči s dítětem

Enligt ordböckerna skulle verbet *muset*, 'måste' vara förstahandsvalet för att översätta 'böra', men i praktiken används det inte alls. Motsatsen, att INTE få (lov), används däremot en gång, i den första förekomsten hos Anyuru, då 'bör du aldrig' översatts med *nesmíš*. Ordböckernas andrahandsval, verbet *mít*, förekommer en gång, men framför allt är det alltså konditionalformer som används i översättningen, vilket finns i exemplen i de två tryckta ordböckerna, men inte i den digitala. Exemplet i ordböckerna är således mer relevanta än de ord som står som översättning.

2.3.2 töra

Podivuhodná cesta Nilse Holgerssona Švédskem av Selma Lagerlöf (översatt 1957 av Dagmar Chvojková-Pallasová):

... det tör komma att bli det namnkunnigaste i Norden.

... *který bude nejslavnější na celém Severu.*

... detta torde vara brorslotten ...

... *to je asi 'větší podíl'...*

I samma bok förekommer att verbet helt utelämnas i den tjeckiska översättningen:

De stora blocken ligga numera inte så tätt intill varandra, som de töra ha gjort från början.

Ohromné kamenné bloky už neleží tak těsně u sebe jako původně.

Cesta do Svaté země av Jan Guillou (översatt 2001 av Jana Svatošová):

Det torde inte bli en överdrivet svår förhandling ...

Nemuselo *by to být obtížné jednání* ...

Dívka, která si hrála s ohněm av Stieg Larsson (översatt 2006 av Azita Haidarová):

Mördaren torde ha stått på tröskeln till hallen ...

Vrah mohl stát v hale ...

Den näst sista konstruktionen är ett av få exempel på konditionalis (eller konjunktiv, om vi ska följa Nilsson (2001)). Den sista konstruktionen, med verbet *mocht* i preteritum, kan ses som en modifiering av förklaringen hos Koževniková (1966) där översättaren har valt preteritum för att bättre stämma med tempus i svenskan. Som helhet varierar översättningarna av 'töra' i olika former från utelämnande till 'kunna' i preteritum. Två av översättningarna har dock löst det på samma sätt som för 'böra': dels den konditionala konstruktionen med *l*-particip och formen *by*, dels en futurum av verbet 'vara'.

3. SLUTSATSER OCH DISKUSSION

Verbet 'böra' ger känslan av att det är något man MÅSTE, vilket har lett ordböckerna till att ge *muset* som första alternativ. I praktiken tycks denna rekommendation dock inte särskilt relevant, eftersom det svenska verbet används under andra förutsättningar än när subjektet är tvunget till något. Verbet *mít* bör snarare flyttas till första plats i ordböckernas artikel om 'böra'. Framtida ordböcker skulle behöva inbegripa konditionalformerna i högre utsträckning, men också exempel som innefattar någon annan form av kombinerat tvång och osäkerhet.

Verbet 'töra' är svårfångat. De flesta modernare ordböcker ratar det, men kanske har inte ordboksskaparna tänkt på hur ofta det ändå används i administrativ svenska. I TABELL 2 visas därför förekomsterna från olika sorters texter. En sökning i administrativa och vetenskapliga texter på svenska från Språkbankens korpusverktyg, Korp, ger 366,1 förekomster per 1 000 000 så kallade ordformer (i.p.m.). De allra flesta träffar är på ordformen 'torde', vilken alltså borde få komma in även i moderna ordböcker, även om användningen har gått ner sedan 1960-talet. I skönlitteraturen från InterCorp blir det bara 9,53 förekomster per 1 000 000 ordformer, medan det i Korps

»moderna» korpus, då bara skönlitteratur har valts ut, har en motsvarande förekomst på 11,4 – men trots benämningen »modern» ingår Bonniersromaner från 1800-talet, och risken verkar vara att ordböckerna förlitar sig alltför mycket på denna typ av texter.

Administrativa & vetenskapliga texter från Korp	Skönlitteratur från InterCorp	Skönlitteratur från Korp (inkl. 1800-talstexter)
366,1	9,53	11,4

TABELL 2: Antal förekomster per miljon ordformer (i. p. m.) av verbet 'töra' i olika sorters texter.

En ny tjeckisk-svensk ordbok borde använda sig av flera olika sorters texter, och då kanske detta verb skulle få återinsättas, om än under formen 'torde'. Översättningen till tjeckiska torde då behöva ta med konditionalformer av verbet *mocť* 'kunna' och kanske något exempel med tilläget *asi*, som kan översättas med »nog, antagligen» eftersom osäkerheten är det som främst skiljer 'töra' från 'böra'. Det är annars lätt att tro, om urvalet till en ordbok främst grundas på skönlitteratur, att verbet 'töra' inte bör vara med, och svårt att veta hur det ska översättas – översättningen av Jan Guillous bok om riddar Arn var den enda som hade konditionalformen på tjeckiska, och eftersom den utspelar sig på medeltiden, ska språket inte vara det allra nyaste och moderna. En undersökning av detta verb i facklitteratur, och kanske främst administrativ sådan med många rekommendationer och instruktioner, torde visa ett helt annat resultat.

Översättarna har löst problemet på olika sätt, men tycks inte ha tittat för mycket i ordböckerna. Båda verb har en känsla av osäkerhet som ofta lyser igenom i tjeckiskan, men en gång i materialet togs det helt enkelt bort, och en annan gång valde översättaren att fokusera på vad man inte bör göra, och valde den närmast imperativa formen *nesmíš*, känd av alla föräldrar, eftersom den betyder »du får inte». Oavsett om det gäller 'böra' eller 'töra' behöver dock framtida ordböcker inbegripa konditionalformerna i högre utsträckning, och det kan förstås även innefatta konditionalis av *muset* 'måste' (som här bara återfinns i översättning av 'töra'). Nya ordböcker bör inte kopiera de gamla ordböckernas översättningsförslag, utan borde byggas på olika textslag och snarare fokusera på exempel, som »Tårta bör inte saknas på ett födelsedagskalas» (*Dort by neměl chybět na žádných narozeninách*) och »Han torde fylla jämnt, men jag vet inte hur mycket» (*Je možné, že měl kulaté narozeniny, ale nevím kolikáté*)² än på enstaka verb.

² Tack till Jonáš Thál för översättningshjälp.

REFERENSER

- Cinková, Silvie, Lenka John & Martin Vavřín. 2017. *Korpus InterCorp – švédština, verze 11 z 19. 10. 2018*. Prag: Ústav Českého národního korpusu FF UK. <http://www.korpus.cz>; <http://wiki.korpus.cz/doku.php/cnk:intercorp:verze11>, senast besökt 2019-02-18.
- Český Národní Korpus. 2018. »InterCorp Release 11«. <http://wiki.korpus.cz/doku.php/en:cnk:intercorp:verze11>, senast besökt 2019-01-17.
- Hlavičková, Zuzana & Jana Svatošová. 2005. *Norstedts tjeckiska ordbok: tjeckisk-svensk/svensk-tjeckisk*. 1. uppl. Stockholm: Norstedts akademiska förlag.
- Koževniková, Květa (red.). 1966. *Švédsko-Český slovník*. 2. vyd. Prag: SPN.
- Laanemets, Anu & Helena Mihkelson. 2016. »Rootsi modaaltigusõna böra vasted eesti keeles». *Eesti ja soome-ugri keeleteaduse ajakiri. Journal of Estonian and Finno-Ugric Linguistics*. Special issue: *Modaalsusest soome-ugri ja teistes keeltes/On modality in Finno-Ugric and other languages* 7 (2), 93–123.
- Lingea s.r.o. 2018. *Tjeckisk–svensk ordbok*. <https://www.dict.com/tjeckisk-svensk/böra>, senast besökt 2018-05-16.
- Lagervall, Marika. 2014. *Modala hjälpverb i språkhistorisk belysning* [Elektronisk resurs]. Diss. Göteborg : Göteborgs universitet. <http://hdl.handle.net/2077/36007>, senast besökt 2019-01-21.
- Naughton, James. 2005. *Czech: An Essential Grammar*. London: Routledge.
- Nilsson, Morgan. 1996. *Tjeckisk basgrammatik*. Version 2.0 Göteborg: Institutum Slavicum Universitatis Gothoburgensis [Institutionen för slaviska språk].
- Savický, Petr & Jaroslava Hlaváčová. 2002. »Measures of Word Commonness». *Journal of Quantitative Linguistics* 9 (3), 215–231.
- Svatošová, Jana. 1998. *Švédský slovník – tjeckisk ordbok*. Prag: V Ráji.
- Tahal, Karel. 2010. *A Grammar of Czech as a Foreign Language*. Factum CZ, s.r.o.

KORPUSSÖKNINGAR

Sökning efter 'böra':

https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&include_empty_intercorp_v11_cs=o&attr_vmode=mouseover&pagesize=4000&align=intercorp_v11_cs&pcq_pos_neg_intercorp_v11_cs=pos&q=~n3Zcv72KfEaL&viewmode=align&attrs=word&orpname=intercorp_v11_sv&refs=%3Ddoc.id&attr_allpos=all&maincorp=intercorp_v11_sv, gjord 2019-01-17.

Sökning efter 'töra':

https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&include_empty_intercorp_v11_cs=o&attr_vmode=mouseover&pagesize=1000&align=intercorp_v11_cs&pcq_pos_neg_intercorp_v11_cs=pos&q=~o6FOqQBLcElx&viewmode=align&attrs=word&orpname=intercorp_v11_sv&refs=%3Ddoc.id&attr_allpos=all&maincorp=intercorp_v11_sv, gjord 2019-01-17.

Sökning efter 'torde':

https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&include_empty_intercorp_v11_cs=o&attr_vmode=mouseover&pagesize=1000&align=intercorp_v11_cs&pcq_pos_neg_intercorp_v11_cs=pos&q=~hpmNOwfgsVG6&viewmode=align&attrs=word&corpname=intercorp_v11_sv&refs=%3Ddoc.id&attr_allpos=all&maincorp=intercorp_v11_sv, gjord 2019-01-17.

233

Sökning efter 'kunna':

https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&include_empty_intercorp_v11_cs=o&attr_vmode=mouseover&pagesize=1000&align=intercorp_v11_cs&pcq_pos_neg_intercorp_v11_cs=pos&q=~LRg1V8wMAhV&viewmode=align&attrs=word&corpname=intercorp_v11_sv&refs=%3Ddoc.id&attr_allpos=all&maincorp=intercorp_v11_sv, gjord 2019-01-17.

Sökning efter 'torde' som lemma i Korp:

https://spraakbanken.gu.se/korp/#?stats_reduce=word&corpus=sweachum,sweacsam,lt1996,lt1997,lt1998,lt1999,lt2000,lt2001,lt2002,lt2003,lt2004,lt2005,lt2006,diabetolog,smittskydd,rd-bet,rd-ds,rd-eun,rd-fpm,rd-frsrdg,rd-flista,rd-ip,rd-kammakt,rd-kom,rd-mot,rd-prop,rd-prot,rd-rskr,rd-samtr,rd-skfr,rd-sou,rd-tlista,rd-utr,rd-utsk,rd-yttr,rd-ovr,klarsprak,sou,sfs,fof,snp7879,vivill&cqp=%5Blex%20contains%20%22torde%5C.%5C.vb%5C.1%22%5D&search_tab=1&hpp=100&word_pic&search=cqp&result_tab=2, gjord 2019-01-17.

